

De beste schoonmaak- en vlekentips

Alles weer spic en span

Schoonmaken is zelden leuk, maar helaas wel nodig. Pak je het goed aan, dan heb je in ieder geval meer eer van je werk.

● Een schoon huis geeft een lekker fris en opgeruimd gevoel. Maar om het schoon te krijgen en te houden, moeten de handen uit de mouwen. En dat is vaak net wat minder leuk. Behalve dat het oog ook wat wil, zijn er meer redenen om de boel schoon te houden. Zoals hygiëne. Vuil kan een voedingsbodemplooi vormen voor insecten en micro-organismen. Het kan het oppervlak aantasten, bijvoorbeeld door zure of schurende bestanddelen. En niet te vergeten: vuil kan meer vuil vasthouden, bijvoorbeeld als het kleverig is.

Liever voorkomen

Ook voor schoonmaken geldt dat je beter kunt voorkomen dan genezen. Een goed voorbeeld is de badkamer. Vuil in de badkamer bestaat vooral uit zeepresten, kalkzeep en kalk, plus stof en bijvoorbeeld gemorste cosmetica. Maak je regelmatig schoon, dan voorkom je het ontstaan van een dikkere kalkafzetting die je lastiger weg krijgt. Milde schoonmaakmiddelen, zoals een allesreiniger, zijn voldoende om de opbouw van vuil te voorkomen. Een

handige tip: maak tegels, glazen wanden en de douche- (kraan) na gebruik zo veel mogelijk droog. In kraanwater zit namelijk kalk, waarvan na het opdrogen een vleugje op het oppervlak achterblijft. In de loop van de tijd wordt dit een dikker laagje dat vuil beter vasthoudt en lastiger te verwijderen is. Bovendien ziet het er niet mooi uit en kan het onfris gaan ruiken.

Vies of vlek?

Met de boel een beetje bijhouden, kun je dus flink wat werk voorkomen. Wat zijn de beste methodes? En welke middelen zijn handig om in huis te hebben?

Voor je begint is het goed om stil te staan bij drie zaken. Wat is het materiaal dat je schoonmaakt? Om wat voor soort vervuiling gaat het? En welk schoonmaakmiddel en welke methode gebruik je? Het spreekt voor zich dat je vastgeplakte kauwgom op een andere manier verwijdert dan een bloedvlek. En dat je met een behang anders omgaat dan met een betegelde vloer. Soms moet je het hele oppervlak een beurt geven, soms wil je alleen een vlek verwijderen. Met een complete schoonmaakbeurt gaat een specifieke vlek niet altijd weg. In zo'n geval moet je eerst de vlek aanpakken, vooral als die anders van aard is dan de rest van de vervuiling. Zo voorkom je bovendien dat de gewone schoonmaakbehandeling het verwijderen van de vlek moeilijker of zelfs onmogelijk

maakt. Want sommige vlekken worden bij een verkeerde behandeling hardnekkiger. Het is vaak verstandig om een nieuwe schoonmaakmethode vooraf op een onopvallende plek te testen. Dit geldt vooral bij het gebruik van speciale vlekverwijderaars en andere vloeistoffen die

Allereerst organische oplosmiddelen, zoals terpentine en wasbenzine. Die lossen vet, olie, hars en sommige verven op. Ook aceton en alcohol (ethanol) lossen vet en olie op en zijn bovendien in water oplosbaar. Glycerine (glycerol, 1,2,3-propaantriol) is een wat dikkere vloeibare alco-

Een schoonmaakmiddel kan prima werken zonder dat het schuimt

het materiaal of de kleuren kunnen aantasten.

Boodschappenlijst

Voor de dagelijkse schoonmaakklusjes kom je met zeep, afwasmiddel, wasmiddel en allesreiniger een heel eind. Als je voorbereid wilt zijn op het gros van de schoonmaakklusjes, is het handig om nog een aantal andere producten in huis te hebben.

hol, die handig kan zijn voor het week maken van oude vlekken. Denk bijvoorbeeld aan vlekken van jam of appelstroop. Glycerine tast kleuren en textiel niet aan. Ook op je boodschappenlijstje zetten: ossengalzeep. Een al lang bestaand middel waarmee je vooral vet-, vruchten-, wijn- en inktvlekken uit textiel haalt. Schoonmaak-/huishoudzijn is ook handig, vanwege de ►

Handig om te weten

- **Moet je een middel met water verdunnen, laat dan eerst het water in de emmer lopen. Voeg pas daarna het middel toe.**
- **Werk niet steeds in dezelfde richting, maar ook in andere richtingen. Vuil gaat er dan soms beter af.**
- **Een licht vochtig microvezeldoekje maakt beter schoon dan een droog doekje.**
- **Ook 'natuurlijke' schoonmaakmiddelen kunnen schadelijk zijn voor je gezondheid.**
- **Schuim is niet nodig. Een schoonmaakmiddel kan prima werken zonder dat het schuimt.**
- **Smeer, olie of alkydharsverf van je handen verwijderen kan ook met olijfolie, boter of margarine.**

10°C

verschil mag er zitten tussen was- en spoelwater als je wol wast

Bloed- en koffievlekken zijn beter te verwijderen als ze nog niet zijn opgedroogd

ontkalkende werking. En huishoudammonia breekt vetten, eiwitten en koolhydraten af en maakt ze oplosbaar in water. Ook soda is onmisbaar voor veel huishoudklussen. Bijvoorbeeld om geurtjes uit koel- en vrieskasten te verwijderen. Verder weekt soda aangekoekt eten los uit pannen en oven-schalen, maar let op: gebruik geen soda bij aluminiumpannen, want die tast de aluminiumlaag aan. Soda verwijdert ook koffie- en theeaanslag uit kopjes en glazen. Gaat de aanslag er niet af, dan kan een oplossing van

(milieubelastender) chloorbleekmiddel nog uitkomst bieden. Hiermee verdwijnt de aanslag als sneeuw voor de zon. Chloorbleekmiddel kan ook nuttig zijn om restanten van kleurstoffen uit wit wasbaar textiel te bleken. Controleer wel eerst het behandelingsetiket: bij gekleurd textiel dat gebleekt mag worden, staat er een driehoekje op met de letters Cl. Overigens wordt chloorbleekmiddel in veel huishoudens gebruikt voor het schoonmaken van het toilet, het bad en de wastafel. Maar de werking

tegen micro-organismen is onvolledig en van korte duur. Bovendien zijn de meeste micro-organismen die het loodje leggen onschuldig. Voor het normale schoonhouden is een badkamer- of toiletreiniger een beter alternatief. Reinigingsmiddelen kunnen schadelijk zijn voor de huid en de luchtwegen. Voorkom zo veel mogelijk dat de huid ermee in aanraking komt. En zorg voor een goede ventilatie als je ze binnenshuis gebruikt. Spray ook liever geen schoonmaakmiddelen, want spraydeeltjes gaan zweven in de lucht en adem je in.

Droog vuil

Soms kun je vuil het best droog verwijderen, door te blazen, zuigen, borstelen, kloppen of vegen. Dat gaat vooral goed bij niet sterk hechtend vuil, zoals stof. Het voordeel van deze methode is dat je geen andere stoffen toevoegt die schade kunnen aanrichten (zoals bij oplosmiddelen) of waardoor vuil dieper in het oppervlak kan dringen. Een nadeel kan zijn dat het vuil zich door de lucht verplaatst en elders neerslaat, en dat je het oppervlak kunt beschadigen (denk aan krasen of pillen).

In veel gevallen gaat het schoonmaken – zeker bij vlekken – beter met een vloeistof. Zoals water, eventueel in combinatie met een schoonmaakmiddel. Water lost vuil

op en voert het af. Soms is dat al voldoende. Het scherm van een televisie, computermonitor, tablet of smartphone maak je bijvoorbeeld prima schoon met een licht vochtig microvezeldoekje. Daarmee zijn ook vette vingerafdrukken goed te verwijderen. Zelfs beter dan met allerlei dure speciale doekjes, blijkt uit een eerdere test van ons.

Let wel op dat je geen grote druk uitoefent op het scherm. Veeg er liever twee keer lichtjes overheen dan een keer met grote druk. Gebruik je liever een speciale spray, spuit die dan nooit direct op het scherm, maar op het doekje. Veeg met een droge doek na.

Wondermiddel

Helaas laten veel stoffen zich in zuiver water maar moeilijk oplossen. Daarom voegen we zeep of een synthetisch reinigingsmiddel toe. Warm water reinigt over het algemeen beter dan koud water, maar dat geldt niet in alle gevallen. Heet water kun je beter vermijden. Sommige vlekken zetten zich daardoor juist sterker vast (fixeren) of tasten het materiaal aan. Dit geldt vooral voor vlekken van dierlijke oorsprong, zoals bloed, ei, gelatine en melk(producten). Behandel deze vlekken daarom liever met koud of lauw water. Gebruik ook niet meer schoonmaakmiddel dan in de gebruiksaanwijzing staat. Het

⚠ Doe dit niet!

- **Zonder kennis van zaken twee schoonmaakmiddelen mengen. Dit kan vervelende reacties veroorzaken.**
- **Zweetvlekken strijken. Ze kunnen erdoor fixeren en dan krijg je ze bijna niet meer weg.**
- **Vruchtvlekken met zeep behandelen. Bij rode vruchten is er dan zelfs kans dat er onuitwisbare blauwachtige vlekken ontstaan.**
- **Zout strooien op een wijnvlek op de bank of het tapijt. Er blijft altijd een deel achter en zout houdt vocht vast. De stof blijft daardoor vochtig en zal eerder vuil worden.**
- **Soda of ammonia gebruiken op eikenhout, notenhout en mahoni. Die kunnen dan van kleur veranderen.**

schoonmaken gaat bij een hogere dosering vaak niet beter, maar er blijft wel meer schoonmaakmiddel achter dat je moet wegspoelen. Laat het middel liever langer inwerken, dat is vaak net zo effectief als een agressievere schoonmaakmiddel gebruiken. Langer laten inwerken spaart het milieu en ook je krachten, want je hoeft minder hard te poetsen.

Vlek weg

Veel vlekken vragen om een specifieke behandeling. Ook hier spelen allerlei factoren een rol, zoals het materiaal waarop de vlek zit en wat de vlek heeft veroorzaakt. Maar ook de temperatuur van de gemorste substantie en hoe oud de vlek is. Heb je al eerdere schoonmaakpogingen gedaan, dan kunnen die eveneens van invloed zijn. Een vlek kan hierdoor bijvoorbeeld zijn gefixeerd. Haal bij een gemorste (dikke) vloeistof om te beginnen zo veel mogelijk weg. Dit doe je door de vloeistof te absorberen met bijvoorbeeld ongekleurde tissues of keukenpapier, of weg te scheppen met een lepel of bot mes. Doe dat altijd van de randen van de vlek naar het midden toe (van buiten naar binnen), om te voorkomen dat de vlek groter wordt. En behandel de vlek zo mogelijk verder vanaf de 'achterkant'. Dus niet de kant waarop gemorst is, die

leg je op een laag absorberend papier. Dit kunnen bijvoorbeeld een paar uitgevouwen papieren zakdoekjes zijn die je op elkaar legt. Het papier neemt zo het te gebruiken oplosmiddel met de vlek op. Wees voorzichtig met wrijven op kleding en tapijt, omdat je daardoor het oppervlak kunt beschadigen. Beter is het om de vlek te deppen. Giet het reinigingsmiddel op een pluisvrije doek en gebruik niet meer vloeistof dan nodig. Door een te natte behandeling ontstaan er eerder kringen. Bij sommige vlekken moet je overigens voorkomen dat ze opdrogen, omdat ze in natte vorm makkelijker te verwijderen zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor bloed- en koffievlekken.

Vlekverwijderaars

Voor het verwijderen van plaatselijke vlekken, vooral op textiel, zijn vlekverwijderaars te koop. Omdat de vlekken uit verschillende substanties kunnen bestaan die wellicht elk een andere aanpak nodig hebben, is het niet mogelijk één vlekverwijderaar te ontwikkelen die alle vlekken even goed aanpakt. Bovendien kunnen bepaalde materialen door ingrediënten van een vlekverwijderaar worden aangetast. Zo zijn zijde en wol gevoelig voor basen, zoals ammonia en soda. Daarom moet op elk vlekkenmiddel staan welke vlekken je ermee

Meer weten?

Hoe verwijder je theeaanslag uit je kopje of een zweetplek uit je shirt? Hoe krijg je die muffe geur uit de koelkast? En mag je nu wel of geen zout strooien op een wijnvlek? Het grote schoonmaak- en vlekkenboek geeft voor talloze oppervlakken en vlekken aan hoe je het karwei het beste kunt aanpakken en met welk middel. Van het reinigen van textiel, audioapparatuur, tapijt, meubels en je fiets tot het verwijderen van vlekken van boter, cola, kaarsvet en inkt. Het boek kost €20 voor leden en €25 voor niet-leden. Het e-book kost €13 voor leden en €16,25 voor niet-leden. Te bestellen via consumentenbond.nl/vlekken of telefonisch: 070 - 445 45 45.

kunt behandelen en op welke materialen je het middel niet mag gebruiken. Vloeibare vlekverwijderaar breng je eerst aan op een ongekleurd doekje, waarmee je vervolgens de vlek dept. Bij ingedroogde en harde vlekken kun je het middel langzaam op de vlek druppelen. Dat geeft meer kans op succes dan in één keer een grote scheut. Wasbaar textiel gooi je daarna liefst gelijk in de was. Spoel de vlekverwijderaar eerst zorgvuldig uit, tenzij anders aangegeven.

Neem de tijd

Ook belangrijk: neem de tijd voor het verwijderen van een vlek. Bij sommige vlekken moet je de behandeling zelfs herhalen voor een goed resultaat. Of diverse behandelmethoden voor verschillende bestanddelen van de vlek gebruiken. Bijvoorbeeld bij een vlek ontstaan door koffie met room is er voor het verwijderen van de koffie een ander middel nodig dan voor de room. Ga er dus even rustig voor zitten, dan krijg je het beste resultaat. ■

Sommige vlekken kunnen bij een verkeerde behandeling hardnekkiger worden

Smaakt dit naar meer?

Word lid en krijg direct toegang tot alle
onafhankelijke tests en informatie.

